

Dómsmálaráðuneyti
Borgartún 26
105 Reykjavík
dmr@dmr.is

Sent á Samráðsgátt

Reykjavík, 7. mars 2023

Efni: Útlendingalög (dvalarleyfi), mál nr. 39/2023

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“) hafa tekið til umsagnar drög að frumvarpi um breytingu á lögum um útlendinga nr. 80/2016 (dvalarleyfi), mál nr. 39/2023. Samtökin fagna frumvarpinu og telja að í því komi fram tímabærar breytingar á lögum um útlendinga.

Samtökin hafa um árábil lagt áherslu á að liðkað verði fyrir umsóknarferli um dvalarleyfi erlendra sérfræðinga hér á landi en með vexti hugverkaiðnaðar á liðnum árum hefur þörfin fyrir sérfræðipækkingu aukist. Mikil samkeppni ríkir um hæft starfsfólk í hugverkaiðnaði innan Evrópu en hún hefur aukist á liðnum árum af ýmsum ástæðum, svo sem vegna aukins hreyfanleika starfsfólks og aukinnar þarfar á sérhæfingu eftir því sem tækninni fleygir fram. Því er nauðsynlegt að íslensk fyrirtæki eigi auðvelt með að ráða sérfræðinga utan EES-svæðisins til þess að fyrirtækin starfi og vaxi hér á landi.

Í raun er þjóðhagslega og efnahagslega mikilvægt að liðka fyrir komu erlendra sérfræðinga til Íslands en skortur á sérhæfðri þekkingu hér á landi er nú þegar hindrun í vexti hugverkaiðnaðar. Útflutningstekjur hugverkaiðnaðar námu 239 milljörðum króna á síðasta ári samkvæmt nýjum tölum Hagstofu Íslands og eru vaxtataækifæri mikil til framtíðar. Hugverkaiðnaður er mjög fjölbreyttur en innan hans eru til að mynda fyrirtæki í upplýsingatækni, líftækni, heilbrigðistækni og tölvuleikjaframleiðslu. Auðlind hugverkaiðnaðar er mannauður og er áframhaldandi vöxtur í hugverkaiðnaði því háður framboði af sérhæfðri þekkingu og reynslu og aðgengi að mannauði.

Samtök iðnaðarins gerðu könnun á meðal félagsmanna sinna á vormánuðum árið 2022 en byggt á henni er það mat samtakanna að ef vaxtaáætlanir í hugverkaiðnaði eiga að ná fram að ganga þarf að ráða í kringum 9000 sérfræðinga í fjölbreytt og oft mjög sérhæfð störf á næstu fimm árum.

Tillögur frumvarpsins er lúta að ívilnandi breytingum fyrir doktorsnema og erlenda sérfræðinga eru allar til þess fallnar að auðvelda erlendum sérfræðingum að setjast að hér á landi og fyrirtækjum að ráða sérhæft, erlent starfsfólk. Að mati samtakanna ættu stjórnvöld að kappkosta við að hafa reglur um dvalarleyfisumsóknir sem skilvirkastar fyrir umsækjendur og stjórnvöld sem þeim beita og er frumvarpið gott skref í þá átt.

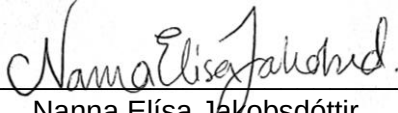

Samtökin styðja sérstaklega eftirfarandi tillögur sem styðja við ofangreint markmið:

- 2. gr. frumvarpsins sem auðveldar útlendingum sem samþykktir hafa verið í doktorsnám við íslenska háskóla að sækja um dvalarleyfi.
- 6. gr. frumvarpsins sem veitir erlendum sérfræðingi ráðrúm til þess að finna sér nýja vinnu ef slit verður á ráðningarsamningi hans og atvinnurekanda. Dvalarleyfi erlends sérfræðings er háð atvinnuleyfi atvinnurekanda en eins og lögin eru í dag hefur erlendur sérfræðingur aðeins þrjá mánuði til þess að finna sér nýtt starf ella verður sá hinn sami að hverfa af landi brott. Þetta er í mörgum tilvikum mikill missir fyrir íslenskt samfélag en hæfileikar og reynsla sérfræðingsins getur hæglega nýst öðru fyrirtæki þrátt fyrir að ekki sé hægt að ganga frá ráðningu á þriggja mánaða tímabili.
- 8. gr. sem heimilar endurnýjun dvalarleyfi útlendinga sem lokið hefur háskólanámi hér á landi upp að allt að 12 mánuðum. Þetta hvetur erlenda nema til þess að dvelja lengur hér á landi og eykur líkurnar á því að sérfræðipækking þeirra nýtist íslensku atvinnulífi og samfélagi.
- 7. gr. og 10. gr. frumvarpsins sem eykur réttindi útlendinga sem fá dvalarleyfi vegna skorts á starfsfólki, sbr. 62. gr. Með greinunum er annars vegar tímalengd dvalarleyfis aukin úr einu ári í tvö og hins vegar er réttur sérfræðinga sem fá dvalarleyfi vegna skorts á starfsfólki til fjölskyldusameiningar tryggður. Þetta er nauðsynlegt til þess að hvetja fjölskyldufólk til þess að íhuga flutninga til Íslands og eykur möguleika hugverkafyrirtækja sem ekki fá atvinnu- og dvalarleyfi á grundvelli sérfræðipækkingar, sbr. 61. gr. útlendingalaga, til þess að ráða starfsfólk með sérfræðipækkingu sem sannarlega vantar hér á landi.

Samtökin gera engar athugasemdir við frumvarpsdrögin og hvetja ráðuneytið til þess að leggja frumvarpið fyrir Alþingi sem allra fyrst.

Virðingarfyllst,

Nanna Elísa Jakobsdóttir,
viðskiptastjóri á iðnaðar- og hugverkasviði